නින්දවූර් ප්‍රාදේශීය සභාව - 2023
----

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වාගණනය කළ මතය

නින්දවූර් ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂ පත්‍රය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් හා වියදම් ගිණුම, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172(1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදි. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට නින්දවූර් ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වාගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වාගණනය කළ මතයක් පළකරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාශර්වයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතික වීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දූස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , චේතනාන්විත මගහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.

- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායිත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද ,අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.

- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය ,ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.

- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථය ද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,

- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාතර්ාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ .

(අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඈ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.

(ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (i) (ඈ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව මාගේ වාර්තාවේ තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම කොටසේ 1.6.1 හි සඳහන් නිරීක්ෂණයන් හැර ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සභා අරමුදලින් නිමකර තිබු සෝතකාගාරයේ වටිනාකම රු.308,884 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ස්ථාවර වත්කම් ලෙස දක්වා නොතිබුණි.	ඉදිරි මූල්‍යප්‍රකාශන වල නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	මූල්‍යප්‍රකාශන වල වත්කම් ලෙස අනාවරණය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචන

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු. 86,270,197 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු. 10,456,949 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම් , රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම

සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව සභාව විසින් ඉදිරිපත්කර තිබූ ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිලිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ

	ආදායම් ප්‍රභවය	2023				2022			
		ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල්කල ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිගය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල්කල ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිගය
		රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
(i)	වරිපනම් හා බදු	11,400,000	64,540,592	3,274,186	65,300,215	10,750,000	4,379,800	4,906,091	4,033,809
(ii)	කුලී	21,420,000	10,953,871	10,953,871	3,173,466	21,420,000	6,963,096	6,963,096	3,173,466
(iii)	බලපත්‍ර ගාස්තු	2,200,000	1,262,250	1,262,250	-	2,100,000	1,272,300	1,272,300	-
(iv)	වෙනත් ආදායම්	3,005,000	892,971	892,971	2,477,322	5,025,000	1,445,976	1,445,976	2,477,322
	එකතුව	38,025,000	77,649,684	16,383,278	70,951,003	39,295,000	14,061,172	14,587,463	9,684,597

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

	විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ දී දේපළ බදු හිඟය වන රු. 62,854,496ක මුදල අයකිරිමට සභාව කටයුතු කර නොතිබුණි	මේ වන විට නියමිත කාලයේ අය කිරීමට කටයුතු කරන බව.	හිඟය අයකිරිමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ)	2018 වසරේ සිට 2023 දෙසැම්බර් දක්වා කඩ කාමර 15 ත් 20ත් අතර ප්‍රමාණයක් කුලියට දීමට කටයුතු නොකිරීම හේතුවෙන් පසුගිය වසර හය තුළ සභාවට රු. 1,281,600 ක ආදායමක් අහිමි වී තිබුණි.	ඉදිරියේ දී කුලියට දීමට කටයුතු කරන බව.	කුලියට දීමට කටයුතු කල යුතුය.
(ඇ)	2020 සිට 2022 දක්වා කාලය සඳහා ලැබිය යුතු මුද්දර ගාස්තු සම්බන්ධයෙන් සභාව යවන ලද මුදල සහ නැගෙනහිර පළාත් පළාත් පාලන දෙපාර්තමේන්තුව එවන ලද මුදල අතර රු. 3,267,600 ක වෙනසක් තිබුණද, සභාව විසින් මේ සම්බන්ධයෙන් කිසිදු පියවරක් ගෙන නොතිබුණි.	ඉල්ලීම් සහ සුදුසු පසු විපරම් සිදු කරමින් පවතින අතර, ලැබුණු විට නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	මුද්දර ගාස්තු වෙනස හඳුනාගැනීමට කඩිනමින් කටයුතු කළ යුතුය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සභාවේ මෝටර් ග්‍රේඩර් යන්ත්‍රය 2022 මාර්තු 21 දින අබලන්වී තිබුණු අතර, එය අලුත්වැඩියා කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. එම නිසා 2022 සිට 2023 දෙසැම්බර් 31 දක්වා කිසිදු ආදායමක් උපයා නොතිබුණි.	අලුත්වැඩියා කටයුතු අවසන් වූ පසු ඒ මගින් ආදායම් උපයා ගැනීමට පියවර ගනු ලබන බව.	මෝටර් ග්‍රේඩර් යන්ත්‍රය අලුත්වැඩියා කර ආදායම් උපයා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සභාව සතු වාහන 09ක් අලුත්වැඩියා කර නැවත භාවිතා කිරීමට හෝ අපහරණය කිරීමට වසර 06 කට වැඩි කාලයක සිට සභාව කටයුතු කර නොතිබුණි.	භාවිතා කල හැකි, අක්‍රිය වීම නිසා රඳවා තබා ඇති බව.	වාහන නැවත භාවිතා කිරීමට හෝ ඒවා අපහරණය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.3 නිෂ්කායර් වත්කම්

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සභාව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සහායක ව්‍යාපෘතිය යටතේ රු. 3,575,000 කට මිලදී ගන්නා ලද උපකරණ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රසම්පාදන කමිටුව සහ තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව එක්ව තීරණයක් ගෙන නොතිබුණි. තවද පිරිවිතර සකස් නොකර ටෙන්ඩරය පිරිනමා තිබුණි. මෙම මිලදී ගැනීම සම්බන්ධයෙන් වසරක වගකීම් කාලයක් ලබාදී ඇතත්, මෙම ව්‍යාපෘතියට අදාළ ගොඩනැගිල්ල ඉදිකර නොමැති බැවින් උපකරණ භාවිතා කිරීමට පෙර වගකීම් කාලය අවසන් වී ඇති අතර, මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ ඉටු වී නොතිබුණි.	තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව සහ ප්‍රසම්පාදන කමිටුව එක්ව මෙම වැඩ සැලැස්ම ආරම්භ කළද එය ලිඛිතව සකස් කිරීමට කාලයක් නොමැතිකම හේතුවෙන් රැස්වීමක් පවත්වා සකස් කිරීමට නොහැකි විය. අදාල ගොඩනැගිල්ලේ ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු වෙමින් පවතින අතර, අවසන්වූ පසු සුදුසු පසු විපරම් කටයුතු සිදු කරන බව.	අදාල අරමුණ සපුරා ගැනීම සඳහා සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම කඩිනම් කළ යුතුය.

3.4 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ස්ථාන මාරුවී ගිය සහ සේවය හැර ගිය සේවකයන් 04 දෙනෙකුගෙන් අයවිය යුතු හිඟ ණය ශේෂය වන රු. 32,620 ක මුදල අදාළ පුද්ගලයන්ගෙන් හෝ ඔවුන්ගේ ඇපකරුවන්ගෙන් අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඉතිරි ණය මුදල් අයකිරීමට අඛණ්ඩ පියවර ගනිමින් පවතින බව.	අදාළ පුද්ගලයන්ගෙන් හෝ ඇපකරුගෙන් හිඟ ණය කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 පාරිසරික ගැටලු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
1988 අංක 56 දරන සහ 2000 අංක 53 දරන පනත් වලින් සංශෝධිත 1980 අංක 47 දරන ජාතික පරිසර පනත සහ ඒ යටතේ වන රෙගුලාසිවලට අනුව බලපත්‍ර ලබාගත යුතුව තිබුණද කර්මාන්ත ආයතන 64 ක බලපත්‍ර අලුත් කිරිමට සභාව විසින් කටයුතු කර නොතිබුණි.	කල් ඉකුත්වූ බලපත්‍ර සහිත ආයතනවලට සිහිකැඳවීම් ලිපි යැවීමට කටයුතු සිදුකරමින් පවතින බව.	පනත ප්‍රකාරව පරිසර බලපත්‍ර විධිමත්ව අලුත් කිරිමට කටයුතු කළ යුතුය.